

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatos katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.
Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

A protestánsok egyházpolitikája.

(X) Alig olvasunk protestáns egyházi gyűlésről, a melyen ne hangoznék a panasza az egyházpolitikai törvények rombolásairól. Sokan, mint Zsilinszky is, határozottan *válságosnak* mondják a protestáns felekezetek mostani helyzetét. Ezekre megy évenként azoknak a száma, a kik a felekezetség örvényébe merülnek, elhagyva azon vallásfelekezetet, melyhez apák az utolsó lehelletig hívek maradtak, melyet örökségként hagytak egykor gyermekeikre. Az idén hallottuk azon rettenetes hírt, hogy az egyházpolitikai törvények életbeléptetése óta, tehát három év alatt tizenötezerre növekedett azon gyermekek száma, a kik megkereszteletlenül, pogányságban növekednek. Mi lesz ennek a következménye, mit fog ez eredményezni? Pedig ez csak a kezdet! Mi lesz ebből az undok gazból, ha országszerte erőre kap, hiszen a gyom, a dudva mindig erősebb szokott lenni a virágnál. Mi lesz a virágoskertből, Pannoniából?

A panaszok eddig majdnem kivétel nélkül a protestáns felekezetek kebeléből hallatszottak és hallatszanak mindig sirásban és fájdalommal. És nem fogunk csodálkozni, ha a protestáns egyházak épen a dédelgetett egyházpolitikai törvények hatása folytán válságba fognak jutni.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A leány anyja.

Irta: Huttkay Lipót.

I.

Azt mondják, hogy minek az érzélgés, félre a gitározással. Ez olyanok beszéde, kik erővel fojtják le a szív zenéjét. Pedig oly önkénytelenül tör ez elő. Töröljétek ki az életből a bölcsőt, az arafátyolt, a koporsót, a szeretet megannyi változatát: csak így állhat be a sóvárgott új kórkorszak. Mig-e hurok megvannak, lehetetlen elnémitani az öröm és bánat akkordjait.

Az öreg Torbágyi ur már csak kemény ember. Egyedül akkor árulta el, hogy elfogódott, mikor Világosnál azt a sűrű, nehéz gyászfátyolt rá dobták a magyarra. Most meg ajkára harap, arcizmai remegnek az elnyomott megindulástól.

... Koczóné testét kitétték az udvarra. — A holtra roppant deli törzs gyümölcsei ott állanak a ragyogó fekete mázu alkotmány körül. Négyen vannak az istenadta zsengei. Mint az orgona sipsor úgy következnek. Elöl Szeréna, nyulánk, okos fejű leányka, utána a többi, A

Mi mindezt régesrég megjósoltuk, megjósoltuk már akkor, mikor az egyházpolitikai törvények magvait hintetgetni készültek. Akkor azt hitték a protestánsok, hogy az új törvényjavaslatok pártolásával csak nekünk fognak keserűséget okozni és szives örömmel nyújtottak kezét a vallástalanság ápolására, hogy a gyűlölt pápistákot egyet üttessenek. Kassandrai jóslat hangzott innen-onnan az ő részükről is, voltak előre-látók közöttük is, a kiket nem elégitett ki a káröröm, hogy a gyűlölt szomszéd háza lángba borult, mert hiszen a maga portáját is fenyegetve látta, de azokat ki-nevették, észre nem vették, hiszen a vén sas, az öreg Tisza eleget biztatta őket a baksissal, hogy a kormány, a melynek gyeplyéjét akkor még a kálvinista Bánffy, a pápisták született-ellenége ránczigálta, nem feledkezhetik meg az ő hűséges csatlósairól. Reményeik nem váltak valóra, sajnos! hogy nekünk, katolikusoknak lett igazunk.

Most panaszokodnak és siránkoznak. Már annyira jutottunk, hogy nem csak Zsilinszky, Rífoók, a Szászok, a protestáns lapok, de a hitéhez hű miniszter Hegedüs Sándor is föláll és megrettenve konstatálja, hogy a tudomány alkotásai — az emberi természet ellenére — lerombolják a sziv ideáljait. „Szükségünk van — ugymond — arra, hogy a tudomány és erkölcs főleg a

mai korban kezét fogjanak és erejüknek nem ellentétes, hanem harmonikus haladására legyenek meg a feladataik, mert a legfőbb tudományt és a legtisztább erkölcsöt nem vagyunk képesek másként bevinni, mint a vallás segítségével.“ Aztán kinondja, hogy a néphez kell fordulni és ott kell különösen ápolni a vallásosság virágait.

Hibájukat már belátják a protestánsok, sokan nyilvánosan hangoztatják a *mea culpa*, hiszen elég élesen sajognak azok a sebek, de a nagy többség még szégyenli megfújni a takarodót.

Pedig mi volna természetesebb, mint belátva a hibát, annak orvoslásába kezdeni? Mi lett volna természetesebb akár Hegedüs miniszter részéről, mint kimondani, hogy a revizióra szükségünk van. Hiszen a tudomány volt az, a mely az erkölcsre törve, törvényt alkotott annak megrottására. Ha a legfőbb tudományt és a legtisztább erkölcsöt — a mely nélkül egészséges életet nem élhetünk — csak a vallás segítségével vihetjük be, kinek kötelessége ez első sorban, mint az államnak, a törvényhozásnak, a mely a polgárok jólétére és boldogulására köteles törvényeit hozni, nem pedig annak megrottására? A mikor a nép közé küldi a vallás férfait, vajjon nem érz-e az ember önkénytelenül, hogy a nép javáért működő pártnak a

négyéves Pista, falóval hóna alatt aludni is ezzel szokott a koporsó fedelet feszegeti: — fiacskám, le van ez szögezve erősen.

Eltemették.

A trissen egyberótt halom fölött pompás szivárvány iv képében összeülekezett az égbolt könnyező és mosolygó fele. A természet megtisztelte az elnemült aggodalomból és reményből állt ki, mint a többi.

Az apróság az anyatlanság első estéjén ötszebujt. Hangosan kezdték követelni a mamát. Hol van? Szeréna nem birt velük, hogy is, mikor magával sem birt.

Apjuk a másik szobában tenyerébe hajtott fővel gondolkodott.

Mikor a lámpa kormos szerzegéssel jelenté, hogy törása kiapadt, gyertyát gyújtott, beszólította Szerénát és ezt mondta neki:

— Leányom, anyátok nincs többé. Tizenhatodik évében vagy. Mindig jónak, okosnak ismertelek. Légy testvéreid anyja, viseld gondjukat. Megértettél?

— Igen.

Koczó homlokon csókolta gyermekét. Azután oda pillantott a boldogultnak íróasztalán levő arcképére. Tekintetében benne volt a fogadás, hogy más asszonyt nem hoz a hához... Szeréna kijött. Az ablakszögletben állt a

roskatag nagy karosszék, melyből iskolából hazajövet annyiszor mosolygott feléje — ő. Belevetette magát. Sokáig merengett. Azután föl-pattant és odaszaladt a kicsinyekhez. Azok már a padozat szőnyegén aludták az ártatlanok álmát keresztül kasul egymáson. Fölszedte, levetkőztette, ágyba fektette őket. Majd derekára kapcsolta a kulcsokat és a konyhára tért.

Zsuzsi a cseléd lehorgasztott fővel éppen lenecét tisztított. Holnap szombat lesz és enni csak kell.

Nagyot nézett, mikor a síró üszetűrt gyermek helyett a leányka bús, de öntudatos arca jelent meg előtte. Szeréna kijelentette, hogy most már ő lesz a gazdaasszony, a mit ő mond, parancsol, azt fogadja. A tőpörödött alak hű ebként simult hozzá és átkarolta kis urnójét.

— Jaj, csak látszik, galambom, hogy a mi nevelésünk, a ténsasszonyé, Isten nyugtassa, meg az enyém.

* * *

Gyuri a tehén pásztor bizonyosan nem tudta, hogy Koczónéknál későn feküdtek le; máskép alig harsogtatja otromba tülkét oly kegyetlenül épen ablakuk alatt. Pittymalathor hajtottak. No de nem tett hibát. Az apróság aludt, mint a tej. A kisasszony pedig kitisztat-

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és fehérnemű üzletében a legdivatosabb őszi és téli kelmék, kitűnően mosható franczia pargetok nagy választékban, rendkívül olcsó árakért szereshetők be. Kész női és gyermek felöltők, szőrme és szövét gallérok, remek választék és feltűnő olcsó árakért szintén **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. számú** üzletében kaphatók. (Polák cipész átellenében.)

250. — 5

Mai lapunk 8 oldal.

néppártnak tévékenységet, ha indirekte is, de helyesli.

Azonban tenni kell és nem siránkozó szavakkal jajgatni a megesett szerencsétlenség miatt. Ha tévedtek, legyenek rajta, hogy az okozott hibát helyrehozzák. Eljének a revízióval. Csatlakozzanak a néppárthoz, annak egyházpolitikai programjához, hiszen a néppárt nem csupán a katolikusokért küzd, az ő érdeke minden igaz kereszténynek is érdeke.

Gyvaság és vak gyűlölet sugallotta csak azokat a szavakat, a melyeket a minap egy protestáns mondott: „helyes és jogos a revízió eszméje, hazafias és okos a néppárt programja, csak katolikus nem lenne ez a párt.” A míg ilyen elvek képesek vezérelni protestáns atyánkfiait, addig Magyarországnak csak sirásói ők, csak a romlásban vesznek részt, de nem egyszersmind az alkotásban vagy restaurációban.

Magyarország egyik legelőkelőbb írójának, a ki történetesen protestáns, nyilatkozatát olvastam a minap. Azt vallja, hogy az új politikai rendszer fölszabadítja a magyar protestánsokat a Tiszák befolyása alól, a kik az államtól kieszközölt apró koncessziókkal folyton markukban tartották a protestánsokat és fölhasználták őket, mint politikai eszközt. A mint a Tiszák befolyása megszűnik, a protestánsok is kiszabadulnak a politikai gályarabságból, és látni fogják a mint már látják is, hogy a Tiszák által felburjánzott egyházpolitika nekik nem emelkedést, hanem süllyedést hozott. Ezért fognak már a legközelebbi választásokba a revízióval indulni.

kozva ott nézte, hogy fejként egyetlen tehenüket, a jámbor Vidát. Szeréna odaült a bóbiskoló Zsuzsi helyére.

— Így fejjen te, így szorítsa a sajtárt másképp kiömlik a tej, pedig sokan vagyunk hozzá. No most próbálja.

— Hogy tudja lelkem. Tőlünk tanulta. Az ébredőket friss, kövér tejeske várta. Pesti a korintnyiczi begreért sirt, sivalkodott, az a legöblösebb. Megkapta. Kérdezték a mamát.

— Csitt! Ment messi. Majd haza jön. De sok minden hoz majd.

Belenyugodtak.

Összeszedte anyjuk holmiját és a nagy ládába zárta. Ugy szeretett volna sirni, de nem volt szabad; Pistiek szörnyen figyeltek arczára, kezére. Azután kiadta a napi parancsot: ebédre lencse lesz, ő maga pirít reá szalonát. Húst nem hoznak a székéből. Csirkét vágnak, lesz abból leves is, egyéb is.

Délután kimentek a kertbe. Mindnyájan virágot szedtek. Az ősces váltig faggatta, hogy kié lesz az a szép koszoru, melyet fonogat.

— A mamának küldjük.

Egyedül sétált ki a temetőbe.

A ciprus reszkető lombjait arcához érintette az enyhe fuvalat. Ezek a galyak anyia helyett simogatták meg. Bizony elégedetten nézhetnek le a csillagok honából. A gyermekeire gondolt — gyermeke.

II.

A mindig mosolygó Pethő Endre, nem tudom én, hol és mit tanult ki. Tehette bárhol, tehetett bármit, volt módja hozzá. Neki a diploma csak olyan csecebecse, mint vastag aranylánczán a röpöködő elefántcsont-angyalka. Elég

Erzsébet királyné szanatórium.

A pár hónap előtt Berlinben, az egész világ részvételével megtartott tuberculosis-kongresszus mindenkinek megérthető módon kifejezésre hozta, hogy a küszöbön álló századnak minosen egyetlen nagyobb fontosságú feladata, mint a tüdővész pusztításai elleni védekezés, Európában 800,000-re tehető az évenkénti tüdőveszhalandóság. Ezzel szemben a szanatóriumok intézménye már minden polgárosult államban — Angliában 100 év óta — meghonosodott, bennünket immár Ausztria is megelőzte. Pedig a nemzeti érdekek sehol sem követelik a tüdővész elleni kitartó küzdelmet s a szanatóriumok útján történő hathatós védekezést olyan mértékben, mint nálunk. Egy hatalmas állam és egy életerős magyar kultúra létesítésére törekszünk, de lehet-e azt elérni, a mi népesedési viszonyaink közt? Feleletünket megakasztja az aggodalom. Magyarország a századok folyása alatt már többször állott a kultúra és hatalom kimagasló polczán, de ezen attributumok folytonossága nehezen tartható fenn egy kis számú, rokotalan nemzet által még az idők kedvező folyása alatt is, mennyivel inkább küzdelmes időkben! A hatalom és kultúra megtartásának sarkalatos föltételei közé tartozik, hogy egyesek és csoportok a munkában egymást felváltásák, . . . vajjon elég-e erre a fajunkbeliek száma? És miért nem vagyunk többen? . . . A magyar faj szaporodási képessége a legmagasabbak közé tartozik, de a kulturnemzetek sorában halandósága is a legnagyobbak közé; sok az újszülött, kevés az érett ember, s ezeknek is aránytalan nagy száma beteg. Országunk legelterjedtebb betegsége pedig éppen a tüdővész. A ki hatalmas magyar államot akar létesíteni, annak elő kell mozdítania közegészségügyünket minden téren, segítőt jobbját kell nyújtania főleg a tüdővész elleni küzdelemhez!

1897. májusban alakult meg Budapesten

az hozzá, hogy mikor végleg hazakerült és a maga kényerére jutott, uton ütfélen hangoztatta hogy Koczóék leánya remélik neki cseperedett. Nem is merné már így szólítani: „Szerénka”.

Ez az életet átkacagó fiatalember csakugyan igazat mondott valamit. A leányka olyan volt akár a karsu lilium; az arca meg mint a fakadó, halvány rózsza, szelid pirral hintve. A szemé tele bájos határozatlan érzésvégüléssel, mely a feslés korának sajátja, mikor szűzes, tiszta vágyak, édes remények, szinte öntudatlan jóleső borongások lebegtetik az aranyfürtös fátvót, mely a tapasztalatlanság előtt még mindent ragyogásnak, napsugarasnak mutatott.

. . . Mélyen töprenkedve kötögetett a kis padon. Mi furja fejecskéjét? Különben lehet elég oka. Pár hét és a tizenhetedikbe fordul. Az ösvény egy-egy utjelzőnél jól esik segíteni, fogadkozni, hogy a fekete ronggyal nem dobjuk el az emlékezetet is.

Pethő Endre odaült mellé. Régi ismerősök. És a többi között azt mondta, hogy szeretné már színesben látni.

Furcsa beszéd. Miért szeretné őt „színesben” látni? Csak komolyabb lenne már egyszer. Ily gondolatok cikáztak át Szeréna elméjén Pethő Endre különböző szavaira. De nyomban megkérdezte magától; mi jomon követheti, hogy kedvéért valaki megkomolyodjék? Felelni nem is felelt a fiók. Nábó nyilatkozatára. Igaz, mégis, pedig nagyon érthetően. Junius huszadikán is feketében maradt, aztán is sokáig. E napon volt a Koczóéknál a temetés.

Máskor ezt suttogta fülibe: — Szerénka, eddig szeretett tanulni, most tanuljon meg szeretni.

A hölgy erősen elpirult. És ezzel elárulta,

Korányi Frigyes tanár kedvezményezésére a „Szegénysorsú Tüdőbetegek Szanatórium-Egyesülete”, a király védnöksége alatt.

Az egyesület első céljául egy minta-tüdőgyógyító intézet felállítását tűzte ki vagyontalan tüdőbajosok számára Budapest közelében. Ez első alkotása, az „Erzsébet királyné szanatórium”, céljaira telket kért a fővárostól s a székesfőváros törvényhatósága a tulajdonát tevő budakeszi szép erdőszögből engedett át 20 magyar holdat, azaz 24,000 négyszögölnyi területet, sőt az emelendő szanatóriumhoz szolgáló utrészet és vízvezeték megépítését is magára vállalta.

Hazafias, bölcs áldozatkészsége ezzel ott-hont adott a főváros és az ország vagyontalan tüdőbajosai első gyógyuló helyének.

Az intézet föllépítésére, és berendezésére megkívánt tetemes költségnek az állam hozzájárulásán kívül a közjótékony adományokból adományokból kell kikerülnie, mint hogy az másut is történik és történt.

A kezdeményezők körül csoportosuló emberbarátok szűk köre, élükön a az egyesület felsőleges védnökével és felsőleges védőasszonyával, már eddig jelentékeny összeget, mely a 120,000 forintot eléri, biztosított a legelőkelőbb közegészségi szükséget pótoló humanus intézménynek.

Az „Erzsébet királyné szanatórium” felállítására azonban sokalkta több összeg kell. Ezért e nevezett egyesület országos gyűjtést indít.

A kihez ilyen gyűjtő iv érkezik, ne feledkezzék meg róla, hogy a *könyörület ez ügyben önvédelem is*: a ki a vagyontalan tüdőbajos beteget gyógyuláshoz segíti, nemcsak jót cselekszik hanem üdvöt is tesz önmagára nézve.

Mert a szanatóriumban ápolt szegénysorsú tüdőbajos nemcsak mngjavul és meggyógyul ottan, hanem elsajátítja a higiénikus életmód szabályait, megtanulja, mikép kelljen élni, hogy betegen ne hozunk veszedelmet környezetünkre, a velünk egy házban, egy utcán, egy község-

hogy nagy igazat mondott a feledhetetlen lantos: „A virágnak megtiltani nem lehet”. Nem bizony. A támadó első vonalomban lilimos érzése átsuhant szíven s bontogatni kezdte falait. Még nem lépett föl egész melegével, sugár özönével; akkora volt mindössze, mint az éj palástját aranyosan hasító szentjános bogárka fénypontja; kicsi, de csirájában is tiszta és ragyogó.

Később még több, még kábitóbb ígétet itott a lányka lelkével.

Szabó Milkával mentek együtt az utcán. Épen szemköztt rájuk vágatott Pethő Endre fogata. Szeréna máskor ügyet sem vetett arra, köszönti-e, nem-e valaki. Most számított az üdvözlésre. Elfördította fejét, de balszeme loppal ott függött a mosolygós szöke emberen. Sejtelve nem csalt. Meglassította lovait s tüntetőleg emelt kalapot.

— De illenél arra a kocsira, szegte meg a csendet Szabó Milka.

— Mit beszélsz?

— A mit az egész város: no hanem nem úgy, mit a többiek. Azt mondják: csak játszik veled.

Szeréna szólni akart valamit. A már-már kisikló szó ott rekedt összeszorított ajkai mögött.

„Nem zörög a haraszt” és a többi. Szeréna egy idő óta csakugyan arról álmódott, hogy ő még Pethő Endrénél is lehet valaha. És miért ne? Hisz . . . Összevetette magát társnőivel. Az előtt pedig szinte a szertelenségig szerény volt. Valósággal kicsérélték. Zsuzsi fejcsóválva vette észre, mind emyed az első büzzalom. Eh gyerek még, szalmatűz volt az egész. Haj, az indulat annyit mindent fölka-
var

ben lakókra. Nevelőintézet is lesz a sanatórium egyszersmind, még pedig a legjobb eredményt ígérő, mert gyakorlatilag oktató iskola, mely mint ilyen, egyik legjobb védőfegyverünk is a tüdővész terjedése ellen.

És az egyesület, ha Budapest melletti intézetét létrehozta, *törekedni fog sanatóriumok állítását szerte az országban elősegíteni.* A példa, a minta ott lesz közelben, telen-nyáron könnyen elérhetőleg, a budai hegyek öléen, egy napfényes erdei tisztáson piros-fehér-zöld lobogó alatt.

A magyarság alkotó ereje meg fog nyilatkozni a nagy nemzet mentés munkájában.

FELHÍVÁS

a magyar emberiséghez.

Felszólalok, mint ember, és mint magyar.

Van egy pusztító vész, mely áldozatait könyörtelenül elragadja. Ez a tüdővész. A rettegést ragályok, az ázsiai kholera, a keleti pestis nem oltanak ki annyi emberéletet, mint a tüdővész. Amazok ellen védekezhetünk háztárással: ez itt táboroz köztünk. És hazánk, a szép Magyarország, az erőteljes magyar faj hazája, első sorban áll azon országok között a statistika ítélete szerint, a hol a tüdővész legtöbb áldozatot követel.

Mindenkinek meg kell döbbenie a szóra, a kinek keblében emberi és hazai szív dobog.

Ezenként százezrenyi embernek, kenyérkereső apának, családapóló anyának, reményteljes ifjunak megmentéséről van szó a mi magyar hazánkban.

E magasztos célnak elérésére alakult a mellbeteg sanatóriumát felállító egyesület, melynek legmagasabb védnöke a mi koronás királyunk, a ki úgy szereti a magyar nemzetet, a hogy a magyar nemzet szereti őtet.

Hogy ez emberbaráti ügyben én szólalok fel arra engemet Isten iránti hála kötelez.

Evtizedek előtt, harmincz évnél is régebben, oly nagyfokú mellbajban szenvedtem, hogy soha egy új tavaszt nem ígérhettem magamnak; az orvosi tudomány minden gyógyszerét kipróbálta rajtam, kétséges sikerrel. És ime most, késő agykoromban, Isten kegyelméből épen, egészségben bírok a rám nehezült kötelességeknek megfelelni.

Minek köszönhetem én ezt?

és annyi mindent ledönt. Sokszor felmerült képzeletem előtt anyja képe, a házas hű anyáé, ki úgy szívére kötötte, hogy örökbeadjék az ábrándoktól. Igaz, nem másért kivánczok őrnök a vasrácsos park tájára, csakhogy testvéreim segíthessen. É gondolattal csittitgatta háborgó lelkét. Szegény leány önmagát ámitgatta. Szíve legmélye, ez a bizalmas, meghitt rejtek tudára adta, hogy szereti Pethő Endrét, hogy ibolya szerű lelkéhez hozzáférközött a nagyravágyás. Mindjobban érezte, hogy idegen önmaga előtt; az igazi Szeréna erősen küzködött ellene. A tusa nem tarthat sokáig, a hír elpattanásig feszülni és fordulni kell akár jobbra, akár balra . . .

De mikor meg volt győződve, hogy az, kit szívébe zárt, szereti őt nagyon, rendületlenül . . . És a titkos érzélem, vágy és remény árja villámsebesen ragadta kis csónakját ismeretlen de boldognak sejtett világ felé. Egy kar meredt felé, mintha megfenyegetné, óvna csontujjával, melyre utolszor oly forró csókot nyomott. Meg akart állni. Nem tudott. S míg szeme révedezve kutatta a délibábos jövőt, az önszemrehányás borongásával intett bucsút a távolodó part emlékeinek, a multnak; mikor az otthon s virágos sírhalmuk voltak még mindene, mikor szíve apró óhajait könnyedén betöltte a jelen.

Ó hitt, remélt és szeretett. És ugyancsak zokon vette, hogy Doma Gyula oly könnyedén beszél Pethő Endréről. Ez a Doma Gyula küllőmben becsületes, természetes fiu volt. A városnál hivataloskodott. Csöndes, komoly természete összehozta a jóval idősebb Koczóval. Talán mindkettőjük nyílt sebet takargatott. A balsors hamar összehorogálja az egyvívásnakat.

(Folytatása következik.)

Isten kegyelme után a jó levegőnek. Az tett újból emberré.

Teljes elismeréssel viseltetem az orvosi tudomány minden gyógyszeréi és szérumai iránt, melyekkel a romboló nép betegségét leküzdni időtlen idők óta törekcsenek, de maguk az orvosok hangoztatják, hogy mindazoknál hathatósabb az Istenadta tiszta lég, helyes táplálkozás s azon a szervezetet edző eljárások melyekkel ma a sanatóriumokban gyógyítják a tüdőbetegeket.

Ezt az áldást kívánja megadni a felállítandó sanatórium a szenvedő emberiségnek Magyarországon.

Egy nagyszerű gyógyintézet emelendő fővárosunk legegészségesebb részén, a budai hegyek szelvéde völgyében, mely orvosi vélemény szerint a legszerencsésebb fekvéssel bír.

Ezen sanatórium felállításához szükséges összeg előteremtésére szólítják fel nemes érzésű közönségünket.

Én magam, ki őseimtől nem örököltem birtokot, kinek a szerencse nem osztott kincseket, ki folytonos munka után élek: ezer koronával járulok a szent cél eléréséhez.

Bizton hiszem, hogy mindenki, a kibén istenfélő, hazát szerető szív dobog, tehetsége szerint sorakozni fog az intézmény létrehozóihoz.

Áldás reájuk!

Dr. Jókai Mór.

*

Adományok a budapesti szegénysorsu tüdőbetegek sanatórium egyesületének titkárságához (Budapest VII., Damjanics-utca 35., I. 5.) küldendő.

Építő iparosok.

(—) A külső munka kezdődik tavasszal, s végződik ősszel, mely idő alatt az emberiség nagyrészenek örege-apraja sűrűg-forog az Isten szabad ege alatt, hogy a csürbe gyűjthessen, hogy a télre valót bekeresse.

A gazdaember vigan füttyörészett e nyáron, mert Isten áldása szépen folyt a szérűkertjén. De nem úgy az építő iparos, ennek ez évben még a nyár is tél volt. Munka nélkül sőtál az ács és kőműves az utczán, ama szomorú gondolattal, hogy miért is lett azzá.

Valamire való építés városunkban nem is volt ez évben. A kőművesek és ácsok felhúzódtak Pestre, s visszajöttek üresen. Ott is kevés az építés, a mi van is, idegen munkások végzik, vagy pedig villany világításnál még éjjel is dolgoztatják a munkásokat.

Ha nincs munka, kevesebb munkásra is van szükség. A munkás pedig nagyon sok. S ez a sok munkás, az a sok építő iparos nyáron, a munkaidőben alig keresett valamit, a mi csak hogy elég volt a nyári öntentartásra, hol van a tél?

Kevesebb munka nem most fordul elő először, előfordult az már régebben is, de szükségét mégsem igen érezték. Más volt a munka-beosztás.

Ma a kőműves legények száma rohamosan szaporodik. Ezen emelkedésnek okát a mesterekben és a szülőkben kereshetjük. A mesterek igen nagy elöszereettel viseltetnek az inas-ipar iránt. Tisztelet a kivételnek. Egy legény helyett 2 inast alkalmaz a mester, az inasokat legényekkel közbefogatja, s az inas legény gyanánt dolgozik sokkal kevesebb napszámért, mint a legénynek ad. Ha a legény 1.50 krt kap, az inasnak meg kell elégednie 4—5 hatossal. Marad tiszta nyereség 1 forint. Ez egy héten 6 frt, 30 heti munkaidőn keresztül 180 forint. 20 inasnál már 10-et legény számba számítva 1800 frt. Ez nem is megvetendő nyereség. Az ácsoknál is előfordul ez.

De a szülő is oka az inasiparnak. Gyermeké alig kerül ki a búléből, már is napszámért akar vele dolgoztatni. Inasnak is odaadja, a hol fizetnek neki napszámot azért, mert elcsajátítja a mesterséget. A kőműves és ács mesterség olyan, hol az inas is részesül a napszámában, ezért a szülők gyermekeiknek eme helyeket válogatják.

Habár a szülő még annyira is akarja gyermekét építő iparosnak adni, habár a mester még annyira is akarná emelni az inasok létszámát, azért ez akarataknak útját lehetne állni, tekintettel az illetőnek jövőjére, s a már létezők számára. Korlátot lehetne szabni a számoknak. Mert az mégis csak aggasztó, hogy 98-ban az az ipariskolai kőműves tanulók száma 82 volt, s e létszám 99-ben már 102-re emelkedett. Van pedig 1 építő- és 7 kőműves mester.

Ne csodálkozzunk akkor, ha az építőiparosok sztrájkolnak, mert a munkanélküli, éhező tömeget könnyű fellázítani. Ha van is munka, munkás még mindig elég marad.

A czéhrendszer korában tekintettel voltak a mesterek számára, eljön az idő a midőn ezt ismét figyelembe fogják venni. Önnömagától jön a revízió, a szabad ipartörvénynek módosítása, mert az iparos érdeke hozza magával.

Az építő iparos a szabad égt alatt foglalkozik. Ha esős idő jár, ha nincs munkája, telenül nézi a napot, mert nincs a mi pótolja kenyérkeresetét. Ezért nagy áldás lenne rájuk, ha háziiparra tanítanák őket inasokunkban; s a téli estéken később lenne mit elővenniük munkahiány idejében, s akár nyár akár tél volna, kenyérkeresetük meglenne. Megmentenénk őket a szocializmus karjaiból.

Nemsokára beköszöntene a téli esték, alkalmat fognak adni az építő iparosok boldogítására, csak lássunk munkához!

UJDONSÁGOK.

Vörösmarty emlékezete.

A nagy ideálok nem muló életiek, hanem örökkévalók, mint maga a lélek, melyben fogatattva lőnek, melyben ragyogva élnek időtlen időközéig. De ez az ideál nem az enyém és nem a tied, hanem közös kincse a világnak, mint a nap, mely áldásában nem tesz válogatást. És a hol erejében megfoghatkozni látjuk, az a jelenesség ne ejtsen minket csalódásba, mert az eszme maradt a mi volt, fényességében meg nem haloványodott, csak az a nép lett kisebb, nyomorultabb, mert behunyta szemét a világosság előtt.

A nagy ideálok egyik legfőnségesebbike az, mely a haza fogalmában vett élő alakot. Az a szeretet, az a lelkesedés, melylyel szívünkben a hazának áldozunk, termő, virágos fa, a miből gyümölcsöshöz galy fakad. Ebből élnek, ebből táplálkoznak a nemzetek; ennek ereje vezet dicőségsszerző utjokban és ennek hervadása jelenti azt az ősz, melyre nem következik többé tavasz, azt a halált, melyből nincs föltámadás.

Öveze örök fény, örök dicsőség azok neveit, kik testvéreiket és utódaikat a haza szeretetére tanították, abban megerősítették. Életüknek példája világítson elöttünk és szívünkben sohaem fogyatkozzék meg az emléktüket illető kegyeletnek tiszta lángo-

lása. Adassék tisztelet és becsület mind azoknak, a kik nemes buzgósággal ápolják ezt a tüzet, melynél a szívünk melegszik.

A magyar költőkirálynak, Vörösmarty Mihálynak nevenapja volt tegnap. És itt, ebben a megyében, hol bölcsője ringott, ebben a városban, hol érezalakra áll, hova leggyöngédebb emlékei fűződnek: mondom itt elmúlt volna ez a nap, csak oly fákón, szürkén, mint a többi, ha nem volna itt egy derék, hazafias érzelmű testület, mely időnként meggyújtja az emlékezés fátylavilágát. A déli vasuti műhely munkásai ezek, kik nem szereplési vágyból, hanem hazafiai lelkük hevétől indítatva ápolják a nagy nemzeti hagyományok kultuszát olyan tisztelettel követelő buzgósággal, a mely előtt különbség nélkül meghajlunk mindannyian. Ezek az egyszerű munkások szereztek becsületet Székesfehérvár városának akkor is, mikor Petőfit ünnepeltük. Annyi bizonyos, hogy mikor hazafiai voltunk demonstrálásról van szó, valamenyi társaskörünk, ja lehangzatosabb címűtől kezdve a legszerényebbig, nem mondjuk, hogy elbujhatik, de valósággal elbujik mellettük. Megmutatják mindig.

Az ünnepélyt különben szokás szerint a Vörösmarty-kör kezdte meg, osütörtökön délután öt óraker. *Ketten*, mond: ketten indultak meg a kör díszes helyiségéből *Vértessy József* elnök vezetése alatt, hogy a kör koszoruját a költőkirály szobrára letegyék. Utközben még néhányan csatlakoztak hozzájuk, míg a kíséded menet a ligethez ért, hol mintegy harmincz főnyi közönség gyűlt egybe. Itt a koszorút elhelyezték a szobor lábainál, aztán *Vértessy* a kör nevében szép beszédet mondott. Egyebek közt azt is, hogy „... többet nem tehetünk, de a mit a körülményekhez képest megtehetünk, azt megteszük.” Hát persze.

Időközben odaértek a gymnasium felsőbb osztályainak növendékei, kik a tornaóráról jöttek arra, *Lanzorich* Antal tanár vezetése alatt. Ezek a derék fiúk szépen sorba álltak a szobor mellett és a „körülményekhez képest” lelkesedtek. A történeti hűségnek tartozunk azzal a megjegyzéssel, hogy a Szózatot nem énekeltek el.

Hasonlíthatatlanul szebb, impozánsabb volt a déli vasuti műhely munkásai által rendezett esti ünnepély. A jórésben előkelő közönség már órákkal előbb megtöltötte a tágas teret s a ligetben is ember hátán szorongott. Lehetek összesen vagy *ötteseren*.

Pontban nyolcz óraker harsogó zene jeletette, hogy a menet közeledik. A közönség szétvált s a lelkes sereg: a piros selyemlobogó alatt jött dalegylet a zenekarral és a vasuti tüzfőszággal együtt *Rauscher* Béla műszaki felügyelő, *Gilmet* Gyula és *Molnár* József mérnökök *Hutaler* Antal művezető vezetése alatt bevonult a ligetbe, hol félkörbe állt a szobor körül. Parádé dolgában is kitettek magukért. A dalegylet tagjai fekete ünneplőben, a tüzoltók csákódiszben; azonkívül vagy hatvan fáklya és színes lampion világította meg a főemelőt jelenetet. Az ünnepély a következő sorrendben ment végbe:

A kitünően szervezett dalegylet *Jámbor* Zsigmond karmester vezetése alatt a *Hymnust* énekelte, melyet a közönség levett kalappal hallgatott végig. Azután *Veltel* Lajos lépett elő és szívekhez ssóló gyönyörű emlékbeszéd kíséretében tette le a munkások díszes koszoruját a szobor talpazatára. Az emlékbeszéd elhangzása után ismét a dalegylet éneke következett. *Vimmner* „*Szent az érzet*...” kezdetű dalát

adták elő, szépen, lelkesen. Majd *Knittelhoff* Ferenc elszavalta *Vörösmarty*nak „*Az emberek*” című költeményét nagy tetszés között, melynek befejeztével a zenekar a *Hymnust* játszotta. Végül a dalegylet a *Szózat* éneklésével fejezte be az ünnepélyt, s a der k sereg lengő lampionok alatt a *Rákóczy-induló* hangjai mellett vonult el, a budai-uton végig, hazafelé, a közönség lelkes éljenzése között.

Es ezek a derék emberek még szerénykednek. Szinte röstelkedve emlegetik, hogy az idén nem tehetek többet, mert esztendőre, *Vörösmarty születésének századik évfordulóján* valami nagyszabású ünnepélyt fognak rendezni, hát egy kissé takarékoskodniok kell...!

Vajjon a Vörösmarty-körben mikor növekszik meg annyira a lelkesedés, hogy még takarékoskodhatnak is vele? Gondolnak-e már a Vörösmarty jubileumra?

— **Oktober 6.** Már csak néhány nap választ el beünneket a magyar história leggyászosabb emlékezetű napjának félszázados évfordulójától. Most mégis megteszük azt, a mire oly ritkán jut időnk a hétköznapok vesződségei között: emlékezzünk. Lelki szemünk előtt megjelennek a halálban meggyalázott hősök szomorú árnyai, a kik megfojtattak a haza szerelméért. A keserűségnek könnye előtt a szemünkben, hogy megemlékezzünk azokról, a kik vértanúság által váltották meg a halhatatlanságot. Koszoruk százaitól, ezreitől lesz illatos az a halom, melyen ők befejezték az áldozatot. Koszoruktól, melyek virágai itt sarjadtak a haza földjében, ebben a csodálatos varázsu földben, melynek szabadságáért a Tizenhárom martiryumot szenvedett. Mi pedig kik itthon maradunk, fölkeressük az Isten házait, hol eme napon az *Ö* lelkük üdvösegeért könyörgünk a nemzetek Istenéhez, kinek kegyelméből a hősök születtek. És megjelennek ott ama csodálatos, nagy időnek élő alakjai, a szabadság csatáinak megaggott oroszlanjai: a negyvennyolczas honvédek. Eljönnek, hogy reszkető ajakkal énekeljék velünk, talán utoljára, a legszivhezszólóbb dalt a szentelt falak között: *Hazádnak rendületlenül*... Hisszük, hogy eljön oda minden becsületes magyar, hogy a legnagyobb nemzeti gyászünnepe emléket hazavigye onnan családja tüzhelyéhez s eljönnek az iskolák növendékei, a nemzet ifjusága, a jövőndő reménysege, hogy az emlékezés tanulságait szívőkbe fogadják.

Dr. *Éder* József a székesfehérvári honvédegyelet elnöke a következő fölhívat intézte honvédbajtársaihoz:

Dicső tábornokaink, a régi hires vezéreink aradi gyászcsatát, mióta csak a kegyetlen viszonyok engedték, kis körben bár, és kevés fényvel, de annál több és bensőbb lelkesedéssel mindaddig mi is megünnepeltük: hogy ne tennénk hát azt most, midőn tudjuk, hogy az örökgyászu nap ötvenedikszerr virrad reánk s gyászba borul az egész ország? Igenis megüljük mi is azt; ne maradjon el onnét senki közülünk, mutasuk meg a világnak, hogy szívünkben, lelkünkben azt az érzést, azt a rajongást dicsőnk iránt ki nem irtotta az idő pusztító szeie, és nem fogja kiirtani soha, még akkor sem, midőn már porainkat szétszórta a vihar. Gyülekezünk hát Bajtársak, október 6-án, reggeli 7 óraker a Vörösmarty-téren, hogy onnét az elnökséggel élünkön, gyászlobogó alatt a Ferenczrendieknel tartandó gyászmisére vonulhassunk, hol a Szózat éneklése után azon sorrendben, melyben jöttünk, visszavonulhassunk. A honvéd-jelvény feltűzése kívánatos leend.

— **Bérmálás.** *Steiner* Fülöp dr. m. püspök *Ö* Méltósága, a mint már a mult lapunkban jeleztük — a hét folyamán a csapelszigeti al-esperesi kerületben osztotta ki a bérmálás szentségét. A mint tudó-itónk írja, körülbelül 1500 hívő bérmáltatott meg. A főpásztor fogadtatása, daczára az árvízveszélynek, mindenütt lehető leglelkesebb volt.

— **A pécsi egyházzenei congressus** utolsó benyomásáiként jelezhetjük, hogy az ott halottak s tapasztaltak, az ország minden tájáról összesereglett érdeklődőknek legkényesebb igényeit is kielégítették. A ki talán eddig előítéletekkel volt eltelve az egyház éneke, a gregorian ének ellen, az most ezen lidérczyomástól felszabadult; a ki eddig pótolhatatlannak gondolta az Isten dicsőítésének napjainkban meg nem felelő zenés miséket, beláthatta fel-fogásának helytelenségét. Nem távozott el Pécsről egy congressusi tag sem, a ki a gregorian ének iránti jóindulatot nem vitte volna magával. Igaz, hogy fáradságot, sok odaadást, ügyserengetet, s a mi a fő, nagy anyagi áldozatot igényel a gregorian ének, de ki az a ki nem törődik az egyház érdekével ezen a téren, midőn az elvilágiasodott jelenlegi templomi zene és ének nem kevesebbet ártott az egyháznak, mint a több, más oldalról jövő támadások, mondta értekezletében a mi büszkeségünk, *Mayer* Károly apátkanonok a congressuson. Egyházmegyénk büszke lehet ezen a téren is oly alapos készütséggel s nagyműveltségű férfira, a kinek Pécssett megtartott értekezése méltán csodálkozásra ragadhata a congressusnak egyébként nem csekély zenei tudásu tagjait. A terjedelmes értekezésnek jól felosztott részei, könnyű áttekintése, válogatott találó kifejezései a mostani templomi zenének hű apostrophálása, a hatalmas irányító eszmék, melyeket a kántorkönyv szerkesztésével megbizandó bizottság, az ország zenészeinek színejava elé terjesztett az előadó, oly lelkesedésre gyujtotta a congressus tagjait, hogy mintegy varázsütésre emelkedtek fel éljenzés és tapsolás által jutalmazva az előadó fáradozását. Elismerés illeti a pécsieket szives vendégfogadtatásukért, a 100-on felüli vendégek elszállása körüli nehézségek könnyű megoldásáért. Büszkék lehetnek a pécsiek gyönyörű székesegyházukra, melyhez hasonlót nem csak az országban, de messze földön nem láthatunk; irigylésre méltó a palotaszerű kath. körök kényelmes berendezésével („csak” 150.000 forintba került). Érdekes a megzemlélésre a világhírű *Zsolnay*-féle majolika gyár s sok egyéb, a mit városunkban, hogy miért nem találunk fel, ez alkalommal nem részletezzük.

Még megemlítjük, hogy Fejérmegyéből heten vettek részt a congressuson s így már számukkal is imponáltak t. i. *Mayer* Károly apátkanonok, *Dr. Vass* Bertalan, *Schier* József pátkai, *Szentiványi* Károly bodajki plebánosok, *Dr. Kneiffel* Ferencz székesegyházi karnagy, *Felber* Géza csurgói káplán s *Kéri* Ferencz karkáplán.

— **Templom szentelés.** *Steiner* Fülöp m. püspök holnap, azaz Rózsafüzét vasárnapján fogja fölszentelni a 120.000 frton ujra épült hires *Mária-remetei* bucsujárású templomot. A templom közadakozás útján épült föl.

— **A pinczeválság.** A fogyasztási adóbizottmány ma délután 2 óraker *Nemsits* Gyula p. ü. tanácsos elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés tárgyát a pénzügyigazgatóságának a pinczeválság tárgyában a városi hatóságához intézett

átírat képezte. Az átírat alapján a bizottmány arról győződött meg, hogy a pénzügyigazgatóság a pinczeváltásra vonatkozó bármiféle egyezséget sem fog remélhetőleg jóváhagyni, ennél fogva a bizottmány javasolja, hogy a legközelebbi közgyűlésből kéressék fel a főispán, hogy a pénzügyminiszternél kihallgatást eszközöljön ki és ott a polgármesterrel megjelenve hasson oda, hogy a pinczeváltásg létesíthető legyen. A mennyiben pedig ezen kiküldetés nem vezetne eredményre, úgy javasolja a bizottmány, hogy a tanács a pinczefelvételekre és az egyénekenkénti adóztatásra nézve haladéktalanul tegye meg a kellő intézkedéseket.

Önkéntesek tisztí vizsgája. A székesfejérvári honvédkerületnél szolgált egyévi önkéntesek vizsgálata e hó 25., 26. és 27-én tartott meg. Az examináló bizottság elnöke *Görgey Vincze* es. és kir. vezérőrnagy volt, tagjai pedig *Okruczy* őrnagy, báró *Bothmer* Árpád őrnagy, továbbá *Vörös Szilárd* és *Hill* Ferencz tj. századosok. Jeles eredménnyel vizsgáztak: *Preszky Gyula* 17., *Puskás* Ödön 19. és *Wossala* Sándor 20. ezredbeli önkéntesek. A vizsgálat eredménye egyébként a következő: Vizsgázott 50, ebből megfelelt 43, nem állotta meg a vizsgát 7, kik közül négy szabadságoltatott, hárman pedig másodéves önkéntesek lesznek. Az új őrmesterek ezek:

17. ezred. *Babai János*, *Back Pál*, *Bottka* Lajos, *Csapó Gyula*, *Greiner Armin*, *Grosz* János, *Lukács Sándor*, *Mészáros Pál*, *Pakrócz* Nándor, *Preszky Gyula*, *Rosner János*, *Steiner* János, *Tóth Béla*, dr. *Ujlaki József*. 18. ezred. *Alexander Gyula*, *Borsos József*, *Edvy Lajos*, *Goldschmidt Áron*, *Grakler Béla*, *Hoffmann* Jenő, *Perneczky Lajos*, *Rajczy István*, *Szemere* Jenő, *Weiner Jenő*. 19. ezred. *Angster* Oszkár, *Bajó* István, *Fenyő Gyula*, *Gerő Vilmos*, *Kemény Manó*, *Kreiser Jenő*, *Lieber Ferencz*, *Mosonyi Géza*, *Puskás Ödön*, *Takács Mihály*, dr. *Ujváry Ede*. 20. ezred. *Braun Jenő*, *Füzik* István, *Horváth Antal*, *Lehner Robert*, *Major* István, *Szolnoki Dezső*, *Wossala Sándor*.

A laktanya építő bizottság e hó 28. és 29-én a katonai hatóság képviselőivel együttesen értekezletet tartott, melyen az építőbizottság tervezete általánosságban elfogadtatott. A tervezet most jóváhagyás végett a miniszteriumhoz fog felterjesztetni s e szerint az építési pályázat már ez év december havában kihirdethető lesz. Az építést valószínűleg a jövő év februárjában fogják megkezdeni.

A seregélyesi bunda. 1898. év január havában *Rettegi* Sándor székesfejérvári fináncbiztos valami hivatalos dologban járt *Seregélyesen*. Már jól éjszakába fordult az idő, mikor hazafelé hajtatott. Egyszer csak a lovak horkanva megálltak az országút közepén. *Rettegi* odaszólt a kocsisnak, hogy szálljon le és nézze meg, mitől ijedtek meg a lovak. A kocsis le szállt s csakhamar megnagyugodva konstátálta, hogy egy hosszuszörű báránybőr bunda fekszik az uton, de semmiféle gyanus, vagy ártatlan alakot nem fedezett föl benne. Szóval a bunda üres volt, de más közelben egészen használhatónak látszott. Nosza fölcsédtek a kocsi és szépen hazaszállították, hol *Rettegi* vette gondjaiba. Talán azért, hogy a törvényszabta 8 napon belül, mint talált tárgyat átadja a rendőrségnek? O nem. Jóllehet egy államhivatalnoknak tudnia kellene, hogy a törvény az efféle titkolódzást 500 frtig terjedő pénz- és 3 havi fogházbüntetéssel sújtja, ő mindazonáltal megtartotta a szép firtós bundát. Tehát a bunda maradt, az idő pedig szépen haladt tovább. Történt pedig ezenközben, hogy a biztos ur *Rózsa* Viktor tüzletében járt, hol szóbeszéd

közben meghallotta, hogy *Rózsa* Viktor apósa a tiszteletreméltó szücs mesterséget folytatja. Ez a fölfedezés egy eszmét adott a biztos urnak. Meghívatta *Malomsokyt*, a szücsöt s átadott neki egy bundát olyan utasítással, hogy abból egy pár praktikus lábszákot csináljon a számára, a megmaradt részt pedig hozza viseza. Ugy történt. Időközben a biztos ur elbocsájtotta a kocsiát, a ki aztán szellőztetni kezdte a dolgot. A biztos ur ekkortájt egy handliának eladta az öt forint munkadíjba került lábszákot egy forintért, a ki aztán csakhamar nyolez forintért adott tul rajta. A napokban a gazdasszonyát is elbocsájtotta a biztos ur s ekkor — hogy történt, hogy sem — a rendőrség mely már régebb idő óta figyelemmel kísérte a pikáns históriát, beleavatkozott a dologban, a minek az lett az eredménye, hogy a biztos ur egy hosszuszörű bundát küldött föl a rendőrségre. Hogy ez-e az a bizonyos jószág, azt majd a gazdája fogja megmondani, a kit *Polcz* Péter rkapitány *Markovics* József *seregélyesi* ember személyében már a csendőrség segélyével kinyomozott. Mint szintén bundahistóriát, e helyen említjük meg, hogy az idén január havában a budai-uti *Bodás* féle vendéglő előtt álló paraszt kocsirol szintén eltűnt egy ilyenforma bunda. De azért nem mondják, hogy a két eset között összefüggés van. Elvégre sok egyforma bunda van nagy Magyarországon. Most csak arra vagyunk kíváncsiak, mit szól a seregélyesi atyafi a rendőrségül levő bundához, no meg egy kisse arra is, vajjon miképpen fogja *Rettegi* Sándor fináncbiztos ur kimagyarázni ezt a kétségkívül erősen komplikált dolgot.

Félbenmaradt nóta. Bolond, sivó-rivó poéták ugyan mit keseregtek a hervadáson? Sohse rassátok azt a sárgán lepergő levelet, attól hizik a föld és jövőre ugys fakad helyette másik. A virulásban repeső ábrándokért se epezzétek magatokat; megteremnek azok a virágok beteggyva fölött is, mert a fiatal szívek álmai, reményei túlélik a vegetációt. A kis bohó, édes szerelmi történetek, melyekben annyi a poézis, nem csupán a kis futókák kertekben születnek rózsanyiláskor, hanem szintoly dusan teremnek összel, sőt télen is, a báltermek meleg levegőjében ép úgy, mint a jégpályán, csikorgó hidegben. Azt csak *Kiss József* mondja, meg a hozzá hasonló szomorú öreg urak, hogy

Mért nem találkoztam rózsanyiláskor
Hajnaltámadáskor veled én?

Ó, a fiatal szívek megértik egymást, akármikor találkoznak is. Még a temetőben is. Hát az talán hazugság a mit a nóta állít, hogy

Temetőben láttalak meg először . . .

Meg a többi. Bizony, hogy nagyon el ne kalandozunk eme szomorú helyeken, csak annyit mondunk, hogy a most lezajlott tanító mulatságon is esett egy pár olyan kézzörítés, a melynek még folytatása létszen. Azonban tulajdonképpen egy félbenmaradt nótról akarunk beszélni és csak azért tértünk erre a vidám estére, mert annak a nótanak a stimmelése itt kezdődött. Ugy történt pedig az eset, hogy valami vajs:inú ifju felette mélyen talált belepillantani egyik nagyobb baba sugaras szemébe és azóta furtonfurt ezeken a letévedt csillagokon járt az esze. Mert sokkal de sokkal jobban elfoglalták gondolatait, mint nem is olyan régen, a kosmographia tudós tanáranak szakszerű magyarázatai a világűrben csatngoló fénybolygókról. És egy gondolat bántotta őt hogy vajha pozitív bizonyosságot nyújthatna ama kis leánykák szíve mélyeséges hódolatáról. A minap egyik tiszta, csillagfényes éjszakán, miután néhány knegébajnt elég szórakozottan elfogyasztott, azt hitte, megtalálta a leghelyesebb megoldás módját. Magához intette a czinczögő barna fiukat és azok, ismerve a dörgést, a czimbalmos hátrahagyásával megindultak vele ama bizonyos ablak alá. Igen, az urf nóttával akart kedveskedni *Neki*. Lanttal kezében, troubadour módjára nem tehet, hát megpróbálta így, modern szokás szerint. El is jutottak szépen a belváros egy szűk utcácskájába, a hol az O ablakára szokott sütni a holdvilág, már mikor sütött.

— No mos!

A romák rázendítik halkán epedően: »Nyisd ki babám . . .«

Jó volt, szép volt, helyes volt. Most következett volna a másik . . . de abban a pillanatban, mikor ujfent a szárazfára repült a vonó, egy leirhatatlan brutális, mely borizú hang zúgott át a csöndes, éjszakai levegőn:

— Ácsi!

A hangások megszeppentek, de maradtak, az ifju is megszeppent, de elmenekült. Hja, az ördög azaz hogy a rendőr nem alszik. Legalább nem mindig.

— Rőndnek muszáj lönyyi — jelentette ki a hivatalos határozatot.

A primás könyörgőre fogta a dolgot.

— Csák még ást ázs egyet engedje meg férendőr ur, hogy: Ássony, ássony, ázs ákárok lennyi . . . — siránkozott sziverehatóan.

A rendőrnök azonban nem volt szive.

— Pusztultok, ebuggata! Anczváj!

Mit volt mitt tenni, szomoruan hónok alá szedték az instrumentumokat és mcrogva távoztak.

A zenei vallomás nem sikerült. Fiaialemlerünk most más módon törí a fejét.

Hej rendőrség, rendőrség, poézis hóhéra, sohse legyen szerelembe részed!

Nagy tűz a Belmajorban. A *Polgárdi* községhez tartozó *Belmajor* pusztán, mely gróf *Battyány* Géza tulajdona, e hó 25-én éjjel nagy tűzvész pusztított. *Bocsor* Pál, *Bocsor* József és *Pintér* János kocsisok este 8 óra tájban együtt beszélgettek az egyik istállóban, miközben a padlászgerendához erősített égő lámpa valahogy a földre esett és ott összetört. A szétfolyt égő petróleum csakhamar lángborította az istállóban levő alomszalmát, a mit a kocsisok látva, ijedten kiszaladtak és föllármázták a pusztai cselédséget. A segítség azonban kevésnek bizonyult, mert a tűz hihetetlen gyorsasággal csapott föl a tetőre és alig egy óra alatt már a szomszédos istállók és egyéb melléképületek is lángban állottak. A pusztai népe s a közeli falvakból, nevezetesen *Polgárdi* diből odasietett tüzoltóság egyesült erővel igyekezett, hogy a lakóházakat és a magtárt megmentsék, a mi hosszu, kemény munka után sikerült is. A tűz csak a reggeli órákban ért véget. Leégett három istálló, benne tíz ígás ló és két sertés, továbbá négy melléképület, nagyszámu gazdasági eszközökkel és takarmánnyal együtt. Az összes kár meghaladja a 20,000 forintot, mely azonban nagyrészen megtérül, mert minden biztosítva volt.

Zenevizsgálat. *Márkus* Margit k. a. *Vecsery* Lajosné urnó, városunk kitünő czimbalom-tanárnőjének tanítványa, szept. 24-én jeles sikerrel tette le Budapesten a „Nemzeti Zene-de“ III-ik osztályáról a szakvizsgát. Midőn ez örveudetes hirt jelezzük egyben nem mulaszt-hatjuk el, *Vecsery* Lajosné urnót, itt e helyen is e szép eredményért üdvözölni.

Főiskolai ifjak köre. Budapestről vettük a következő sorokat: Három évi vajudás után a székesfejérvári és fejérmegyei főiskolai ifjak köre a megalakulás stádiumába lépett e hó 23-án Budapesten. A mintegy 40-50 résztvevőt *Windisch* István, műegyetemi hallgató üdvözölte lelkes szavakban. Röviden kifejtette a kör célját, mely a szegényebb sorsuak anyagi támogatásán kívül a vidékekről a fővárosba szakadt tanuló ifjak részére az idegenben mintegy második otthon létesítésében áll. Egyuttal azt indítványozta, hogy tekintve az egyetemi és műegyetemi ifjak körülbelül egyenlő számát, a tisztségeket is ilyen feles arányban töltsék be. Az indítványt egyhangulag elfogadták. Ezután az előkészítő bizottság választása következett. Elnök lett: *Windisch* István mh., titkár: *Halla* Aurél jh., jegyző: *Berényi* Győző mh., pénztáros: *Szing* Ignác jh., bizottsági tagok: *Keller*

Károly jh., *Brandt* Dezső bt., *Fuchs* Zoltán mh., *Kiss* István mh., *Krausz* Géza rh., *László* Gyula mh., *Üléseket* a kör egyenlőre minden szombaton Eszterházy-utca 4. sz. alatt tart este 8 órakor. A bizottság ez uton is kéri az érdekelteket, hogy a kört belépésükkel minél nagyobb mértékben támogassák.

— **A postai igazgatóság** értesíti a közönséget, hogy a székesfejérvári posta és távirtda hivatal távirtda- és távbeszélő osztálya f. évi október hó 1-től a jövő évi márczius hó 31-ig reggeli 8 óratól esti 9 óráig tart szolgálatot.

— **A tanító-mulatság** tekeversenye a következő eredménnyel végződött: I. ifj. *Tögl* Gyula 17 fával, II. *Taubler* Béla 17 fával, III. *Pollák* N. 16 fával IV. *Kéri* Ferencz 15 fával. V. N. N. 15 fával, VI. *Vergler* Tamás 14 fával, VII. *Weisenfeld* János 12 fával.

— **A gymnasiumból.** A székesfehérvári kath. főgymnasium ifj. önképzőkörre folyó hó 24-én tartotta alakuló gyűlését *Török* Konstant tanár vezetése alatt. A tanárelnök lelkes szavai nyitották meg az év műhődését, miközben kiválóan a hazaszeretet kötelmét állította az ifjuság elé, mint a szorgos munkálkodás első indító okát. Erre az önképzőkör tisztikarát a következőképp alakította meg: I. alelnök: *Mezey* János VIII., II. alelnök és a bíráló bizottság elnöke: *Édes* Jenő VIII., a bíráló bizottság alelnöke: *Strausz* Andor VIII., főjegyző: *Szekfi* Gyula VIII., titkár: *Saikovics* József VIII., pénztáros: *Schefflik* Jakab VIII., ellenőr: *Szűts* Andor VII., hely. főjegyző: *Neuhauser* Imre VII., lapkezelők: *Burger* Miksa VII. és *Dobraczenyi* Miklós VI., aljegyzők: *Baranyai* Gyula, *Dubonszky* Elemér, *Gondán* József és *Szekfi* Jenő VI.

— **Tűz.** E hó 24-én este tüzilárma riasztotta med a váliakat. *Bence* György földmives háza gyuladt ki s a könnyű nádfödél a padlason fölhalmozott gabonával együtt leégett. Szerencsére szélesűndes idő volt, a mi az oltást nagyban megkönnyítette s annak köszönhető, hogy a veszedelem tovább nem tejedhetett. *Bence* kára jelentékeny, mert biztosítva semmije sem volt.

— **Nyilvános elszámolás.** A „Fejérmegyei Tanítótestület“ 1899. évi szeptember hó 24-én segélygyűlése javára tombolával és tekeversennyel egybekötött sábhángerővel és táncvígalmat tartott, mely alkalommal a következő m. tisztelt urhölgyek és urak voltak kegyesek felülírtéseikkel és adományaikkal a segélyalap tökéjének gyarapításához hozzájárulni: *Göbel* János György 25 frttal; *báro* Piáth Pál, gróf *Festetic* Bennó, *Krentz* Ignácz és *Deutsch* Aladár 10—10 frttal; *Károly* János, özv. *Say* Józsefné, *Huszár* Agoston, *Klöckner* József, dr. *Kuthy* József, *táca* Lukács Lajos, *Grünfeld* Jakab és neje, *Töltényi* Antal, *Illés* Károly és *Stolcz* Károly 5—5 frttal; *H. K.*, *Nyeki* Jenő és *Kaltenacker* Márton 3—3 frttal; özv. *Felmayer* Károlyné 2 írt 50 krral; *Kováts* Alajos, *Kováts* Károly, özv. *Felmayer* Istvánné, *Wertheim* Pál, dr. *Lauschmann* Gyula, *Havraneck* Antal, *Herczeg* Hugó, dr. *Hajós* Rezső, *Gerő* Jakab és *Schmidt* Rajmund 2—2 frttal; *Webermann* Jakab, *Havraneck* János, *Belák* András és *Ottinger* János 1 írt 50—1 írt 50 krral; dr. *Saára* Gyula, dr. *Czapáry* László, özv. *Tóth* Józsefné, *Sváb* Kálmán, *Percezl* Imre, N. N., *Tögl* Gyula, *Felner* Soma, *Huszár* Adolf, *Bilkey* Ferencz, *Zsolnai* Plossek Ferencz, K. K.-né, *Deutsch* Dávid, *Perl* Imre, *Pláner* Bódog és *Almássy* Ferencz 1—1 frttal; *Singer* Elek, *Petrovics* Ferencz, *Domján* Miklós, *Montskó* Ferencz, *Lőrincz* Elek, *Laky* István, és *Devoske* N. 50—50 krral. Különféle értékes tombolatárgyakat voltak kegyesek ajándékozni: dr. *Kuthy* József, *Ottinger* János, *Schlammadinger* Gyula, *Singer* Éde, *Destek* Adolfné, *Flits* Miklós, *Reichard* Mór, *Lukácsy* Antal, *Klöckner* József, *Kubik* Lőrincz, *Tóth* Ferencz, *Krausz* Verona, *Éckstein* I., *Jandrók* nővérek, dr. *Hercz* Oszkár, *Koronafi* Károly, *Reinitz* Mihály, *Kubik* János, *Námessy* Etelka, *Kováts* Károly, *Csitári* G. Emil, *Lichneckert* József, özv. *Számmer* Imréné, *Pláner* Bódog, *Horváth*

Károly, *Rácz* Antal, *Schnetzler* Nándor, *Schleicher* Mariška és *Tremkó* Ferencz. — Fogadják a nemes szívű adományozók szives áldozatkészségükért a „Fejérmegyei Tanítótestület“ mely háláját és őszinte köszönetét. Székesfejérvárott, 1899. szeptember hó 30-án. *As elnökség.*

A kereskedelmi akadémiában tegnap végződött javító- és pótló érettségi vizsgálatokra összesen hatan jelentkeztek, kik közül egy elbukott, öten pedig, névszerint *Láng* Béla, *Kubik* Nándor, *Didánszky* Elemér, *Szántó* Andor és *Tausz* Viktor éretteknek nyilvánítottak.

— **Rossz vásár.** *Ney* Ignácz *moóri* szabómester e hó 21-én este vegyes érzelmekkel hajtattott haza a *bicskei* vásárról. Nem mondható, hogy határozottan rossz üzletet csinált volna, de még jókora hiba volt lelkeben az édes megelegedésnek. Nevezetesen a posztónadrágokban volt felettebb gyöngye a kereslet és bizony meglehetősen masszát pakkolt vissza eme szépen kizsinórozott ruhaneműből a ponyvatakaróba. És mintha csak kitalálta volna gondolatát az az elvetemült tolvaj, aki utközben fölívta a ponyvát s az így rögtönzött részen 50 darab posztó- és részen „ördögbor“ nagragot emelt le a kocsirol. Aztán természetesen elmenekült. *Ney* csak otthon vette észre az óriási fogyasztást, mely 200 forint ára portékájába került. Nyomban jelentést tett a csendőrnöknel, kik most sok igyekezettel keresik a vakmerő tolvajt.

— **Lopás a csurgói kastélyban.** *Springer* János a poszsonyimegyei *Malackáról* származott szabómester már hosszabb ide óta lakott *Csurgon*, hol a gróf *Károlyi*-féle kastélyba is rendszeresen dolgozott. A messze földről jött szabó e hó 23-án éjjel családjával együtt elutazott a faluból, azzal a szándékkal, hogy visszamegy a szülőföldjére. Ugyanezen éjszakán tünt el a kastély záratlan folyosójáról az ifju *Károlyi* József grófnak nagyobb mennyiségű értékes ruhaneműje és egyéb holmija is. Mivel ez a két eset összefüggésben látszik lenni egymással, a gyanu rögtön a malackai szabóra irányult, ki a kastélyban járatos volt. A csendőrség most ez irányban folytatja a nyomozást.

I R O D A L O M.

Uj könyvek a kath. tankönyvpiacon. Megjelent az **Ötödik olvasókönyv** az osztott kath. elemi fiúiskolák ötödik és hatodik osztálya számára. A Szent-István-Társulat megbízásából, figyelemmel a *Bárany* Ignácz-féle olvasókönyvre, szerkesztették *Mócsy* Antal, *Petrovácz* József és dr. *Walter* Gyula. A Szent-István-Társulat kiadása. Ára 1 korona 44 fillér. A *Bárany*-féle olvasókönyvek teljes átdolgozása méltó befejezést nyert a most megjelent **Ötödik olvasókönyv**vel. A könyv szerkesztői oly elismert nevek a paedagogiai irodalomban, hogy magában ez a körülmény is elegendő arra, hogy az érdekeltek bizalommal és lelkesedéssel fogadják a könyv megjelenésének híre. És ha előlegződik ezt az elismerést, az méltó a szerzők munkájához, mert az **Ötödik olvasókönyv** méltó büszkesége a magyar tankönyvirodalomnak. Az I. részben a *hit- és erkölcs élet*; a II. részben *házánk és a nagyvilág*; a III. részben a *történelem és alkotmánytan*; a IV. részben a *természet*; az V. részben a *hivatás és munka*; a VI. részben *az ember- és egészségügy* végül a VII. rész *vegyesek* alatt jó olvasmány-anyagot nyújtanak a népiszkolai növendékeknek, melyből igazi kath. meggyőződést, bensőségtől vezetett hazafiságot, törhetlen királyhűséget meríthetnek a buzgó tanító mevelő-oktatása által a népiszkola felső fokozatain a növendékek, a leendő honpolgárok. Minden egyes olvasmány észrevehető öntudatossággal törekszik a fönt jellemzett meggyőződés fölépítéséhez. És ezzel a könyv rendeltetésének magaslatán áll. Bátran és nyíltan hangoztatjuk, hogy a tankönyvirodalom hasonló termékeit e tekintetben messze túlhaladja *Mócsy*, *Petro-*

vác és *Walter* dr. **Ötödik olvasókönyve**: A könyv tartalmi becslésként a könyv kiállításának tökéletessége. Illusztrációi ugy a kompozíciót mint a kivittelt illetőleg hatásosak. A könyv nyomása és kiállításának dicséretére szolgál a *Stephaneum*-nyomdának. Mindezek alapján melegen ajánljuk a könyvet a kath. iskolák hatóságainak és vezetőinek szives figyelmébe. Megrendelhető: a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 sz. Ára 1 korona 44 fillér.

Katholikus falusi iskolások Olvasó- és Tan-könyve az osztatlan katolikus népiszkolák III—VI. osztályai használatára. Szerkesztette és írta *Ember* Károly. Ára 44 kr. Kiadja a Szent-István-Társulat.

Bevetéses czéliből tiszteletpéldányt küld a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala.

Olvasókönyv a gazdasági általános ismételőiskolák használatára. Szerkesztették *Dreiszigler* F., *Számord* I., *Szokolay* István, *Róvó* Lajos. Kiadja a Szent-István-Társulat Ára 1 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában.

A keresztény katolikus **Anyaszentegyház rövid története.** Iskolai használatra írta *Németh* Gyula. Az esztergomi főegyházmegegyei hatóság engedelmével. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 20 kr.

— **Uj zeneművek.** Beközönlött tehát a zenevárad is. Színházaink már megnyitlak, a közlő hangverseny idényre már javában folynak az előkészületek, így tehát zeneműkiadónk sem maradhatnak el az ószre tartogatott zenei meglepetések közrebocsátásával. A *Rózsavölgyi és társa* czég ezuttal is előljár a zenei novitások szétkülésében, s megelőzve összes társait egy csomó érdekes újonságot juttatott el szerkesztőségünkhöz. *Gaál* Ferenc IV-ik magyar rhapsodiája az a mely első sorban érdemel elismerést. A szabadkai zenele érdemes igazgatója ebben a legujabb munkájában is élénk bizonyosságát adja kiváló tehetségének, hamisítatlan magyar érzésének s igazán alapos tudásának. A többnyire országszerte ismert népies dallamokat ritka bravourral dolgozta fel ebben a brillans darabjában *Gaál* Ferenc s meglátszik a kompozíció minden egyes ütemén, hogy olyan szakember írta, a ki maga is virtuozitással kezeli a billentyűket, Szóval ez az új rhapsodiája is arra van hivatva, hogy az azt minden jóízű és a zamatos magyar zenét kedvelő zongorázó műsorába fölvegye. Ára 2 korona 40 fillér.

„Les extrémés se toucha“ *Gaál* Ferenc brillans zongora darabjával szembe állítva *Horváth* Gézának előtünk tekvő fűzetjét, igazán joggal mondhatjuk, hogy az ellentétek találkoznak. *Bimte Bilder* czim alatt a zongorázó ifjuság kedélyéhez mért bájos 8 zongora darabot küld a piacra *Horváth* Géza, ez a Bécsben élő tehetséges zeneszerző, a ki a fűzetben tartalmazott hangulatképekkel, nevezetesen: 1) *Der kleine Trompeter*, 2) *Es war einmal*, 3) *Am Spielplatz*, 4) *Durch Wald und Flur*, 4) *Im zircumerlager*, 6) *Ich Fange dich!*, 7) *Was das Bachleim seng* és 8) *Auf der Eisbahn*, meglepő hűséggel tolmácsolja a gyermek benső érzelmvilágát, naiv gondolkodását s minden örömet. Rég nem írtak a a könnyű zeneirodalom terén ilyen kiválóan sikerült dolgokat s igazán kívánatos hogy a tanító urak a *Horváth* Géza művét felkarolják, terjeszék és népszerűsítsék. A fűzetnek ára mindössze: 2 kor. 25 fillér.

Am a *Rózsavölgyi* czég arról is gondoskodott, hogy a könnyű zene hiveinek is meg legyen a maga érdekes újonsága. Azért tehát kiadta d' *Damant* Leonak „Ach so ém Walcer“ czimű dalkeringőjét énekhangra, zongora kísérettel. Elegáns, tülbenemő kis kompozíció ez, a mely méltán sorakozik a szerzőnek eddig megjelent hasonlóságú szerzeményei mellé. Dilletans énekesnőinknek különösen figyelmükbe ajánljuk a dallamos szép kompozíciót, minthogy az énekszólám egy oktáva keretén belül mozogván, az énekesnővel szemben nagyon szerény igényeket támaszt. A zenemű ára 1 kor 50 fill.

Gabonaárak.

— 1899. szeptember 30. —

Buza	7.90—8.25.
Rozs	5.90—6.20.
Árpá	4.90—6.40.
Zab	5.50—5.80.
Kukoricza	5.40—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tövis. A szegény kritikus bácsi nagyon busul, hogy a poétáknál nem tehetette tiszteletét, mert a gondosan följegyzett czímet valahol elvesztette. No de a mi kőszik, nem mulik s a mitől félünk bekövetkezhetik.

H-Á. E-i. Derék tudósítását elkésvé kaptuk meg. A kis levelezőlap ugylátszik elkészült valamerre. Különben örvendünk, hogy az árviztől megmenekültek. Ugy-e, akkor rettegett, azért nem tudott írni? Szálem.

Felelős szerkesztő: *Chay Antal.*

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május 1-től október 1-ig.

	Budapest indul	Székesfejérvár érkezik	N.-Kanizsa indul	érkezik
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.	
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.24 d. e.	11.57 d. e.	
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este	
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este	6.32 este	8.40 este*)	
Gyors v. 8.00 este	9.17 este	9.22 este	12.07 éjjel	
Szem. v. 9.25 este	11.33 este	11.43 este	3.52 éjjel	

*) Csak június 1-től közl. Boglárig.

	N.-Kanizsa indul	Székesfejérvár érkezik	Budapest indul	érkezik
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.32 reg	
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg	
Szem. v. **)	**)	7.05 reg.	8.58 reg	
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.	
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este	8.33 este	
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este	9.20 este	

*) Június 1-től Boglártól közlekedik, honnan indul reggel 5 óra 5 perczkor.

	Székesfejérvár indul	Veszprém érkezik	Veszprém indul	Székesfejérvár érkezik
Sz. v. 9.31 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.	
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.	
V. v. 9.27 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este	

T. v. 7.19 este 10.09 e-te*)

*) Június 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint csütörtökön közl. Indul Péthről 8 óra 27 p. este.

HIRDETÉSEK

a

Székesfejérvári Naptár

részére

➔ még október hó 10-ig ➔

felvételnek

Számmer Imre könyvnyomdájában.

Alólirottak

mint a székesfejérvári Egyházmegyébe kebelezett Szabadbathyan-i róm. kath. Egyház előljárói, jelen soraikkal teljes meglegedésüket nyilvánítják Purger J. B. urnak (Gröden, Tirol) az általa készített Jézus szent Szive szobor szép kiviteléért. Purger urat lelkiismeretéért, művészies munkájáért, mint a róm. kath. Egyház hívét bárkinek legmelegbben ajánljuk.

Szabadbathyan, 1899. augusztus hó 26-án.

Vadkerty József,
esperes plébános.

Walper József, közs. jegyző,
Schuszter Károly, urod. felügyelő.

A szobor ára 135 ctmres 125 frt.
249. 6—8. 150 ctmres 150 frt.

Számlák, körlevelek és árjegyzékek tisztán és csinosan!

ALAPÍTTATOTT 1871.

ALAPÍTTATOTT 1871.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)

KÖNYVKÖTÉSZE

ES LEVÉLBORÍTÉK-GYÁRA

SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Készít minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi előljárók és árvaatyák számára. Szolgabírói hivataloknak. Ügyvédek, járásbíróságok és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkesi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasókörök részére. Uradalmak, bérlok és gazdák számára. Gyógyszertár tulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:

IRÓPAPIROK, LEVÉLBORÍTÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL.

nemkülönböz

IRODAI SZEREKBŐL:

tinták, írónok, valódi aczél- és rőtollak tollnyelek, peesélviaszkok s több effélékből jutányos árak mellett!

Moghívó-, belépti-, csim- és látogató-jegyek díszesen!

KNAZOVITZKY BÉLA

kalap, uri és női divatárú raktára
SZÉKESFEJÉRVÁR
 Nádor-utca.

Eladás a legszolidabb árakon!

Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe az őszi idényre dusan felszerelt raktárát u. m.

férfi és fiu kemény és puha kalapok
 a legdivatosabb formák és színekben.

Nagy választék nyakkendő ujdonságokban

A legjobb fehérminték
 ingek, gallérok, kezelők, lábravalók
 és zsebkendők.

Szövött és kötött árúk, Jäger és Trier alsó ruházat, harisnyák. — Berliner kötött mellények, sapkák, Jopkák stb.

ESŐERNYŐK.

Vadász és sport czikkek.

Mindennemű
 fiu-, leány és férfi sapkák.

Legjobb prágai bőrkeztjük

1 frt, 1 frt 20 kr.

FIU- ÉS LÁNYKA RUHÁK.

Fél és magas száru posztó és bőrözött czipők.

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Barchet és casan női blousokban.

Chiffonok, vásznak, diszek, csipke, szallag, bélcs és rövidáru czikkek a legjutányosabban.

Eladás a legszolidabb árakon!

Hirdetéseket

a „FEJERMEGYEI NAPLO” részére
 jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal
 (Számmer Imre könyvnyomda.)

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:
1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000**
 sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A n érési esélyek tehát, mint már általános ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet **6.—**
 " fél " " " " **3.—**
 " negyed " " " " **1.50**
 " nyolczad " " " " **—75**

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. október 15-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúitói

BUDAPEST,

V., Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt egy és fél millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa uraknak

Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt {utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm.} A nem tetsző törlendő.

Pontos czím.

.....

